

HISSAN CENTRAL EXAMINATION - 2080 (2024)

Grade : XII

F.M.: 75

Time : 3 Hrs

ECONOMICS (3041 M2)

परीक्षार्थीले सकेसम्म आफ्नै शब्दमा मौलिक उत्तर दिनुपर्ने छ । किनारामा दिइएका अङ्कले पूर्णाङ्कलाई जनाउँछन् । *(The candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks.)*

समूह क (GROUP A)

अतिसङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Very Short Answer Questions)

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । (Answer All Questions)

[11 × 1=11]

- छनोट भनेको के हो ?
What is choice?
- यदि कुनै एउटा फर्मले पाँचओटा अण्डा रु 6 प्रति एकाइका दरले बिक्री गर्दछ भने सूत्र प्रयोग गरी उक्त फर्मको कुल आय पत्ता लगाउनुहोस् ।
If a firm sells five eggs at Rs. 6 per unit, then find the total revenue of the firm using the formula.
- स्थिर विनिमय दर भनेको के हो ?
What is fixed exchange rate?
- कस्तो अवस्थालाई प्रतिकूल व्यापार सन्तुलन भनिन्छ ?
What condition is referred to as an unfavourable trade balance?
- आर्थिक असमानता भनेको के हो ?
What is economic inequality?
- संयुक्त राष्ट्र संघका दिगो विकासका 17 लक्ष्यहरूमध्ये दोस्रो र चौथो लक्ष्य उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the second and fourth goals of the United Nation's 17 SDGs.
- विश्व व्यापार संगठन स्थापनाको कुनै एउटा उद्देश्य उल्लेख गर्नुहोस् ।
State any one objective of the establishment of the World Trade Organization
- नेपालको वैदेशिक व्यापारसँग सम्बन्धित कुनै एक समस्या पहिचान गरी त्यसको समाधान गर्ने कुनै एक उपाय सुझाउनुहोस् ।
Identify a problem related to Nepal's foreign trade and suggest a measure to solve it.
- द्वितीयक तथ्याङ्कका कुनै दुईओटा स्रोत उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two sources of secondary data.
- यदि दिइएको अन्तर चतुर्थक विस्तार 25 छ साथै पहिलो चतुर्थक र तेस्रो चतुर्थकको योगफल 60 छ भने चतुर्थक विचलनको गुणाङ्क गणना गर्नुहोस् ।
If the given interquartile range is 25 and the sum of the first quartile and the third quartile is 60, calculate the coefficient of quartile deviation.

- ल्यास्पेयर विधि र पाश्चे विधि प्रयोग गरी मूल्य सूचकाङ्क गणना गर्दा नतिजा फरक आउनुको कारण के हो ?
What is the reason for the difference in the results when calculating the price index using the Laspeyre's method and the Paasche's method?

समूह ख (GROUP B)

सङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Short Answer Questions)

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । (Answer All Questions)

[8 × 5=40]

- मिश्रित अर्थतन्त्र भनेको के हो ? यसका विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।

What is mixed economy? Explain its features.

[1+4]

अथवा (OR)

श्रम विभाजन भनेको के हो ? यसका फाइदाहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।

What is division of labour? Explain its advantages.

[1+4]

- नाफाको अनिश्चितता बहन सिद्धान्तको व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain the Uncertainty Bearing Theory of Profit.

- दिइएको तालिकाको आधारमा तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

Solve the following questions based on the given table.

[2+3]

वस्तुको उत्पादन एकाइ (Q)	कुल लागत (रु.मा) [Total Cost (in Rs.)]	औसत कुल लागत (रु.मा) [Average Total Cost (in Rs.)]	सिमान्त लागत (रु.मा) [Marginal Cost (in Rs.)]
0	10	-----	-----
1	40	40	40
2	50		
3	55		
4	65		
5	85		
6	130		

- दिइएको तालिका पूरा गर्नुहोस् ।
Complete the given table.
- पूरा गरिएको तालिकाबाट कुल स्थिर लागत, कुल परिवर्तनशील लागत र कुल लागत वक्ररेखाहरू एउटै रेखाचित्रमा रचना गर्नुहोस् ।
Draw average total cost and marginal cost curves in a single diagram from the completed table.

15. कुनै एउटा फर्मको कुल आय फलन $TR=70Q-Q^2$ दिइएको छ। उक्त फर्मले वस्तुको 7 एकाइ बिक्री गर्दा प्राप्त हुने कुल आय, औसत आय र सीमान्त आय गणना गर्नुहोस्। यसरी गणना गरिएको औसत आय र सीमान्त आयको आधारमा फर्मले पूर्ण प्रतिस्पर्धाको बजारमा रहेर कार्य सञ्चालन गरेको छ वा छैन भन्ने सम्बन्धमा कारणसहित निष्कर्ष निकाल्नुहोस्।

The firm's total revenue function is given by $TR=70Q-Q^2$. Calculate the total revenue, average revenue, and marginal revenue when it sells 7 units of output. Based on the average revenue and marginal revenue thus calculated, draw a conclusion as to whether the firm is operating in a perfectly competitive market, by providing the reason for your conclusion. [1+1+1+2]

16. केन्द्रीय बैङ्कका कुनै पाँचओटा कार्यहरू व्याख्या गर्नुहोस्।

Explain any five functions of central banks.

17. नेपालमा गरिबी न्यूनीकरणका लागि भएका प्रयासहरू लेखाजोखा गर्नुहोस्।

Evaluate the efforts that have been made to reduce poverty in Nepal.

18. वैदेशिक रोजगारीबाट नेपालको सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रमा देखापरेका नकारात्मक असरहरू उजागर गर्नुहोस्।

Highlight the negative effects of foreign employment in the social and economic sector of Nepal.

19. एउटै उद्योग अन्तर्गतका दुईओटा फर्महरू X र Y मा काम गर्ने कामदारहरूको मासिक ज्यालाको मध्यक र भेरियन्स तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। उपलब्ध गराइएको जानकारीका आधारमा तल सोधिएका प्रश्नहरू समाधान गर्नुहोस्।

The mean and variance of monthly wages for employees working in two distinct firms, X and Y, within the same industry, are presented in the table.

Solve the following questions based on the information provided. [2+2+1]

फर्महरू (Firms)	मासिक ज्यालाको मध्यक (Mean of Monthly Wages)	मासिक ज्यालाको भेरियन्स (Variance of Monthly Wages)
X	50	225
Y	70	400

- हरेक फर्मको मासिक ज्यालाको स्तरीय विचलन गणना गर्नुहोस्।
Calculate the standard deviation of monthly wages for each firm.
- दुवै फर्मको मासिक ज्यालाको विचरणको गुणाङ्क गणना गर्नुहोस्।
Calculate the coefficient of variation for the monthly wages of both firms.
- कुन फर्मको मासिक ज्यालामा बढी एकरूपता छ र किन ? कारण दिनुहोस्।
Which firm's monthly wage is more consistent and why? Give reason.

अथवा (OR)

दिइएको आँकडाबाट वि.सं. 2075 लाई आधार वर्ष मानेर वि.सं. 2080 को लागि पाश्चेको विधि प्रयोग गरी मूल्य सूचकाङ्क निर्माण गर्नुहोस् र नतिजाको व्याख्या गर्नुहोस्।

Construct the Price Index for the year BS 2080, using BS 2075 as the base year, employing Paasche's method based on the provided data, and interpret the result. [4+1]

वस्तुका प्रकार (Types of Goods)	वि.सं. (B.S.) 2075		वि.सं. (B.S.) 2080	
	प्रति के.जी. मूल्य रु. मा (Price per Kg.in Rs.)	वस्तुको परिमाण के.जी.मा(Quantity of goods in Kg.)	प्रति के.जी. मूल्य रु. मा (Price per Kg. in Rs.)	वस्तुको परिमाण के.जी.मा (Quantity of goods in Kg.)
A	2	6	4	6
B	4	8	5	10
C	3	7	3	8
D	3	5	8	12

समूह ग (GROUP C)

लामो उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Long Answer Questions)

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्। (Answer All Questions) [3 × 8 = 24]

- एकाधिकारको बजारमा सीमान्त आय - सीमान्त लागत विधिद्वारा अल्पकालमा फर्मको सन्तुलित मूल्य र उत्पादन कसरी निर्धारण हुन्छ ? रेखाचित्रद्वारा व्याख्या गर्नुहोस्।
How equilibrium price and output are determined in the short-run by a firm using MR-MC approach under monopoly market? Explain with the help of diagram.
- नेपाल सरकारले कुन कुन स्रोतबाट राजस्व संकलन गर्दछ ? चर्चा गर्नुहोस्।
From which sources does the government of Nepal collect revenue? Discuss.
- नेपालको आर्थिक विकासका चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्न योजना निर्माणका चरणहरूको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्नुहोस्।
Evaluate the effectiveness of the steps of plan formulation in addressing Nepal's economic development challenges.

अथवा (OR)

दिगो विकास लक्ष्यहरूमध्येको एउटा लक्ष्य गरिबीको अन्त्यलाई साकार पार्न नेपालले हालसम्म गरेको प्रगतिको मूल्याङ्कन गर्नुहोस्।

Assess Nepal's progress so far in realizing no poverty as one of the sustainable development goals.

THE END